

noreanytt

NR 4 2020

 norea
SVERIGE

NOREA SVERIGE

Norea Sverige är en ideell missionsorganisation som sprider evangeliet via elektroniska medier. Vi har som mål att nå människor med det kristna budskapet, såväl i Sverige som utomlands. Detta vill vi göra tillsammans med andra kristna organisationer, församlingar och människor runt om i Sverige och i världen.

TWR (TRANS WORLD RADIO)

Norea Sverige är svensk nationell partner till den världsomspännande mediemissionsorganisationen TWR, "Trans World Radio". TWR vill via massmedia förkunna evangeliet om Jesus Kristus till hela världen, så att bestående frukt skapas. Detta görs för närvarande på drygt 275 språk i 190 länder.

TWR WOMEN OF HOPE

TWR Women of Hope vill förmedla hopp, som finns hos Jesus Kristus, särskilt till kvinnor runt om i världen. Genom radioprogrammet Women of Hope blir lyssnare stärkta och får kunskap inom många viktiga områden. Tusentals kvinnor förenas också i bön för sina med-systrar utifrån en månadskalender som sprids på över 120 språk.

SAT-7

Dygnet runt sänder SAT-7 kristen kristen tv över Nordafrika och Mellanöstern, från Casablanca i väster till Kabul i öster. En kanal sänder på arabiska, en på turkiska och en på persiska. Dessutom drivs en barnkanal på arabiska.

norea
SVERIGE

MEDIEMISSION ÖVER ALLA GRÄNSER
– TILL TRO, LIV OCH EFTERFÖLJELSE.

NOREANYTT

Tidningen utkommer med 4 nr/år.

**Frivillig
prenumerationsavgift**
inom Sverige: 150 kr/år

REDAKTÖR

David Castor

ANSVARIG UTGIVARE

Per Runeson

GRAFISK FORM

Norea Sverige/Design för Livet

TRYCKERI

Tryckeriet i Älmhult
www.atryck.se

OMSLAGSBILD

Foto: "Visavis ..." Flickr
Vinterlandskap i Ukraina.

God Jul

Jag är barnsligt förtjust i julen. Ljusslingor i trädgårdarna, tomtar ute och inne, julkola och till och med banala romantiska julkomedier på streamade tv-kanaler fyller mig med välbehag. För en del av oss kan det aldrig bli för mycket av julens mer extroverta attribut. Andras erfarenhet är väldigt annorlunda. För en del innebär de många dekorationerna att julen, en kristen och kanske oönskad högtid, prackas på en i så väl offentliga som privata miljöer. För en del skyms julens verkliga innebörd av allt tingeltangel.

För mig lyfter dekorationerna julens budskap, och jag vill gärna tänka att stjärnorna och kanske till och med en och annan julkrubba, hur historiskt felaktig den än kan vara i sin utformning, kan få bära evangelium till någon. För väldigt många av våra jultraditioner kan faktiskt få peka på Kristus, antingen för att de från början är skapade för att göra det eller för att allt kan peka på Gud – om lärjungarna tystnar skall ju

till och med stenarna ropa.

Stjärnan i fönstret påminner om stjärnan som visade vägen till det nyfödda frälsningsbarnet. Busken som står i vårt vardagsrum och till synes brinner utan att brinna ned kallar vi julgran. Den får påminna om att Gud vill låta sitt ord nå in i våra hem och i våra liv: ”Jag har sett hur mitt folk plågas ... Därför har jag stigit ner för att befria dem ... Så gå nu: jag sänder dig” (2 Mos 3:7–10). Jultomten som riskerar att ta Kristi plats i mångas julfirande är ytterst ännu ett vittne om helgens huvudperson, som enligt Paulus i Apg 20:35 sagt: ”Det är saligare att ge än att få”.

I det nummer av Noreanytt som du håller i handen möter vi länder och kulturer där Norea verkar och där julfirandet, i den mån det förekommer, för ännu större andel än i Sverige förknippas med högtidens åtminstone på ytan sekulära inslag. Tänk vilken missionsmöjlighet det ligger i att visa

djupet bakom ytan, i Centralasien och Iran så väl som i Sverige. För dig som känner julens verkliga glädjebudskap finns det ett val att göra när du möts av julens yta: du kan uppröras över ytligheten eller du kan utgå från ytan och visa på vad som döljer sig därunder. Paulus tog tag i atenarnas blinda tillbedjan av en Gud de inte kände när han sade: ”Det som ni alltså dyrkar utan att känna till, det är vad jag förkunnar för er.” (Apg 17:23) Låt julen bli en uppmuntran och en möjlighet att tala om evangeliet, i ord och i handling.

Med dessa ord och detta nummer vill vi från Norea önska er alla en god och välsignad jul.

David Castor
Missionsledare

NOREA SVERIGE

Östergatan 20,
262 31 Ängelholm
Telefon: 0431-41 47 50

norea@noreasverige.se
www.noreasverige.se

NOREAS STYRELSE

Per Runeson, Arvid Birgersson,
Rebecka Hector, Gunilla Bäcks,
Marianne Björk Kellgren, Hanna
Hagström.

ORG. NUMMER

837600-8531

GE EN GÅVA

PlusGiro: 52 41 80-7
Bankgiro: 5896-5831
Swish: 1235142054

Om gåvor ges till specifika ändamål, som ligger utanför våra projekt, eller om insamlingsbehovet blir fyllt, förbehåller vi oss rätten att använda gåvorna för andra liknande ändamål.

GÅVOR FRÅN UTLANDET:

IBAN: SE44 9500 0099 6026 0524 1807
BIC/SWIFT: NDEASESS

Jul hos våra vänner

Jul firas i någon form nästan överallt i världen, men i många av våra missionsländer är jultraditionen förhållandevis svag och kopplingen till Jesu födelse ofta ännu svagare. Men där finns spridda frön av evangelium som plötsligt kan falla i god jord.

JUL OCH NYÅR I CENTRALASIEN

De fem länder som utgör Centralasien ingick alla i Sovjetunionen och regionens kultur kring religiösa traditioner bär djupa spår av den tiden. Sovjetunionens kommunism var starkt religionsfientlig och högtider som bygger på religiös tradition avskaffades officiellt. I stället premierades profana högtider och nyårsfirandet blev mycket viktigare än julfirandet.

Efter Sovjetunionens sönderfall har en stor del av befolkningen i Centralasien återvänt till islam och situationen kring högtiderna har ännu mer komplicerats. Dels är julen fortfarande suspekt och delvis okänd, såsom varande en kristen högtid. Dels har även nyårsfirandet ifrågasatts såsom sovjetisk kulturimperialism – särskilt inom mer radikalt islamiska kretsar.

Den västerlänning som besöker en större stad i Centralasien känner igen ljusslingorna och skyltfönsterdekoren som lyser upp de mörka decemborgatorna, men dessa, liksom granarna, är kopplade till nyårsfirandet och inte till jul. Det högsta nationella julträdet i de forna Sovjetstaterna stod i

fjol i Turkmenistans huvudstad Asjgabat. Det var en konstgjord kreation på 40 meter.

På nyårsafton kommer Farbror Frost, den östslaviska motsvarigheten till jultomten, för att dela ut presenter. Under december ses han likt vilken västerländsk jultomte som helst på gator och torg.

De flesta kristna i regionen tillhör den ryskortodoxa kyrkan och firar därmed juldagen den 7 januari. Katoliker och protestanter är få, men firar gärna efter västerländskt datum. Och får inte sällan en ”bonusjul” i januari. Festmåltiderna inkluderar ofta nudelrätten besjarmak och risrätten pilaff.

Även om hela Centralasien här har behandlats som en sammanhållen region finns det förstås skillnader mellan nationerna. I Tadzjikistan råder det till exempel sedan fem år förbud mot offentligt firande av såväl jul som nyår. Firandena betraktas bryta mot islamsk och nationell kultur. Julnattsmässan i den ryskortodoxa katedralen i huvudstaden Dusjanbe

har fått säkras av rysk militär.

Norea stöder radioprogrammen ”Kraft i förföljelse” och ”Women of Hope” i regionen.

JUL I IRAN

Iran betraktas ofta som ett troligt hemland för minst en av de vise männen som besökte Jesus när han fortfarande var en liten pojke. I landet firas jul med många av de profana jultraditioner som är vanliga i väst, såsom tomtar, julgranar och julklappar. Trots höga priser säljs tusentals äkta granar. Även om de flesta av dessa faktiskt köps av muslimska familjer, så är julfirandet i första hand en sed som upprätthålls av de relativt få kristna. Julskyltning förekommer, men är vanligast i traditionellt kristna områden. I dessa områdena är det också vanligt med julkrubbor i skyltfönstren. Den största traditionella kyrkan i landet är den armeniska. Efter fasta från animaliska produkter från första december firar de julen den 6 januari, med kycklinggrytan harisa som kulinarisk specialitet.

Nyårsgran på Altautorget i Krigizistans huvudstad Bisjkek.

Foto: Mike Mirano

Julfirande i Isfahan i Iran 2019

Foto: Hemdrezha Nikoomaram

De kristna firar förstas julgudstjänster i Iran, men dessa får inte firas på majoritetsspråket persiska, eftersom målgruppen inte får utgöras av den muslimska majoritetsbefolkningen. Här finns en dubbelhet i den iranska religionsfriheten. Landets mer eller mindre officiella turistorgan sprider en bild av ett land där alla lever i fred och frihet och där religionsfrihet råder. Julhälsningar med hedersbetygelser kommer från det politiska toppskiktet. Men dessa hälsningar och denna fred och frihet är aldrig ämnade för konvertiter.

En kristen iranier beskriver en jul: "Vi samlas i vår husförsamling och spelar lovsånger på CD eller ser på satellit-TV. Vi har en liten julgran och om vi har någon sångledare så leder den lovsången – men mycket tyst. Om huset bedöms säkert kanske vi klappar med två fingrar. Kanske finns där en pastor som kan tala över Kristi födelse och vad den betyder för oss. Ibland använder vi filter för att ljuddämpa dörrar."

Norea stöder radioprogrammet "Persian Oral Bible" som sänds i första hand över Iran och SAT-7:s TV-sändningar på persiska.

JUL I EGYPTEN

Egypten, landet dit den unga familjen flydde undan Herodes mordiska öga, har i dag en befolkningsmajoritet som

är muslimer, men också en betydande minoritet kristna, främst kopter. För dem börjar jultiden med adventsfasta från 25 november till julnatten mellan 6 och 7 januari. Under fastan är det animaliska produkter man avstår ifrån. På julnatten samlas man till gudstjänst, ofta vid tio-tiden på kvällen. Gudstjänsten pågår sedan förbi midnatt och ibland långt in på småtimmarna. När man sedan kommer hem bryts adventsfastan när julmaten med mycket kött, ägg och smör plockas fram. En populär rätt är lammrätten "Fattah", som också är viktig vid flera av de muslimska högtiderna.

Utöver de kristna så är det allt fler egyptier som firar julen som en sekulär högtid. För dem, liksom för andra kristna grupper än kopterna, firas julen (även) på västerländskt datum. Julgranar, julmat och juldekorationer finns att köpa i större butiker och offentliga miljöer julpyntas. Tomten hoppas man skall klättra in genom fönstret för att dela ut julklappar. Samtidigt är seden med julklappar inte lika stark som i Sverige. Det är vanligt att barnen i stället får lite pengar. Till traditionen hör också att alla barn får nya kläder.

Till de koptiska jultraditionerna hör att dekorera med speciella lampor och ljus som symboliserar de ljus som

Josef höll tända för Maria den natt då Jesus föddes. Sådana ljus delas också ut till de fattiga.

Norea stöder radioprogrammet "Ala's Diary" som sänds över hela Mellanöstern, liksom SAT-7:s TV-sändningar på arabiska.

Foto: Chayue Pan

Julmessa i en koptisk kyrka i Kairo

Etiopisk-eritreanskt ortodoxt julfirande i Betlehem.

Eyaisu minns jularna i Eritrea

Eyaisu minns jularna i Eritrea. Eyaisu Tesfay är född och uppvuxen i staden Mendefera, som ligger cirka fem mil söder om huvudstaden Asmara i Eritrea. Staden är centrum för många kringliggande byar i området. Nu leder Eyaisu musiken i den eritreanska församlingen som är en del av Betlehemskyrkan i Stockholm.

— Jag kom till Sverige 1977 efter mina studier till apotekare vid universitetet i Addis Abeba i Etiopien. På den tiden var apotekare inget bristyrke i Sverige. Jag fick tänka strategiskt och utbildade mig därför till ingenjör. Under många år arbetade jag på Ericsson, berättar han.

Den evangeliska kyrkan bestämde sig för att inte fördjupa klyftan mellan den ortodoxa och evangeliska kyrkan och firar därför jul den sjunde januari, vilket följer den liturgiska kalendern som räknar månader och dagar annorlunda än vad som görs i den gregorianska kalendern. Julfirandet kretsar helt och hållet runt kyrkans högtid. Förberedelserna börjar redan under advent

då olika körer övar in julsånger och söndagsskolebarnen tränar på julspelet. Det råder febril aktivitet i kyrkan. Många ungdomar från byarna kommer för att vara med och hjälpa till.

— Vi har fantastiska julsånger och koraler som kommer från Sverige och Amerika, fortsätter han. Sången är himmelsk och det är inte det materiella som står i fokus under julen.

Eyaisu minns hur han första gången fick kännedom om Malmö. Missionären Axel Berglund från Söderköping brukade åka hem till Sverige med jämna mellanrum.

— Varje gång han kom tillbaka fick jag ett kuvert med hundra kronor inför julen från en äldre dam i Malmö. Alla var förvånade över denna enormt stora summa. Det var lika mycket pengar som min pappa tjänade under en hel månad, säger han och det riktigt hörs hur han ler vid minnet.

Det är den andliga gemenskapen, glädjen och hoppet som präglar julfirandet i Eritrea. På julafton slaktar männen djuren, vars kött tillagas av kvinnorna på juldagen. Det blir olika starka fest-

köttgrytor, grönsaker och injera, det traditionella surdegsbrödet.

— På julaftonskväll fylls hela kyrkan med människor, både medlemmar och de som inte är medlemmar. Kyrkan är mer än fullsatt. Alla vill vara med, unga som gamla. Firandet fortsätter nästa dag med nattvardsgång klockan sex på morgonen. Därefter börjar kvinnorna tillaga maten som ska serveras vid lunchtid. Från Sverige kom traditionen att dela ut påsar som till exempel innehåller kryddor, handdukar, pennor, block, dadlar och hårda karameller. För många är det mycket stort att få denna gåva.

För kristna i Eritrea är det viktigt att hjälpa människor som är mindre ekonomiskt gynnade. Man bryr sig om hur grannen har det. Fattiga kommer till kyrkan för att dela gemenskapen och äta jullunch. Så var det när han var barn och så är det även nu. Julen händer i kyrkan och inte ute i samhället som i Sverige.

Anton och Arvid ger röst åt Petrus och Jesus

Jesus i fören på Petrus båt i en film från Max7

Noreas barnår

Barn i Sverige behöver få höra Bibelns berättelser. De behöver få veta vem Jesus är och vad hans gärning bland människorna betyder. Mest av allt behöver barn i Sverige få finna en tro på Jesus Kristus. I detta viktiga tror vi att Norea har en uppgift att fylla och kommer under en period att prioritera att ta fram mediematerial för just barn. Det kan bli tecknade filmer som barn och föräldrar kan titta på hemma i TV-soffan. Det kan bli material som lämpar sig att använda i söndagsskolan eller i någon annan barngrupp. Det kan bli sjunga medvideor som kan lära ut enkla klassiska kristna barnsånger till föräldralediga mammor och pappor och deras minsta. Och det kan bli en del annat.

SAMVERKAN MED STRANDHEMS BIBELSKOLA

Satsningen har inletts genom en samverkan med Strandhems bibelskola. Bibelskolåret innehåller av tradition ett praktikmoment då eleverna övar

sig i kristet tjänande. Detta moment har i coronatider blivit svårt att genomföra som vanligt, och i stället prövar skolan nu att tillsammans med Norea låta elever medverka vid framställningen av några barnfilmer. Det handlar om dubbning av engelskspråkiga animerade filmer om nytestamentliga berättelser och inspelning av barnsånger att skapa videor runt.

För Noreas del blir det här samarbetet ett försök som vi hoppas kan leda till liknande samarbeten framöver, kanske med Strandhem och kanske med andra bibelskolor, kristna gymnasieskolor, ungdomsläger med mera. Om du som läser det här till exempel känner någon som studerar eller arbetar med medieteknik, animationer, film eller liknande och som vill ha ett meningsfullt projekt för hobby eller specialarbete, så be dem gärna kontakta oss. Kanske kan vi hitta något spännande att göra tillsammans. Planerar du ett ungdomsläger, i den mån sådana

planeras för närvarande, så kan vi gärna samverka i workshops eller seminarier kring att skapa film, poddar, med mera.

MAX7

En internationell partner som vi kommer att översätta en del material från är den australiska webbplatsen Max7. På max7.org tillhandahåller de gratis kristet mediematerial för barn, i första hand på engelska men också en del utan tal. Denna australiska sajt vill hjälpa barn att "leva livet till MAX, 7 dagar i veckan med Jesus". Jesus sade ju "Jag har kommit för att de skall ha liv, och liv i överflöd" (Joh 10:10).

Motiv på predellan till Gentile de Fabrianos mästerverk "Adorazione dei Magi" från 1423.

Foto: Adorazione

Två av Bibelns evangelier, Lukas och Matteus, beskriver händelser kring Jesu födelse. Våldigt lite i berättelserna är gemensamt och de tycks till och med motsäga varandra på någon eller några punkter. Jag tänkte få dyka ner lite i frågan om vart Josef, Maria och Jesus tog vägen när de lämnade Betlehem.

SKILLNAD MELLAN MATTEUS OCH LUKAS

I Matteusevangeliets andra kapitel beskrivs hur Josef och Maria efter besöket av de vise männen i hast lämnade Betlehem och reste till Egypten för att undgå Herodes den stores våldsamma hybris. Där förblev de tills Herodes dött, varpå de begav sig till Nasaret. Men Nasaret tycks vara ett andrahandsval, givet i en dröm; egentligen ville de återvända till Judeen, men vågade inte av rädsla för Herodes den stores son och efterträdare, Herodes Archelaos. Enligt Lukasevangeliets andra kapitel, å andra sidan, kom Josef och Maria från Nasaret till Betlehem och återvände sedan med barnet till Galileen.

DE VISE MÄNNENS ANKOMST

För att kunna nå någon som helst klarhet i det hela måste vi, åtminstone om vi inte är beredda att avfärda historiciteten i berättelserna för en enbart teologisk-symbolisk förståelse av dem,

till att börja med bringa lite rätsida i kronologin. Om vi så långt som möjligt utgår från att båda berättelserna ner på rimlig detaljnivå återger skeendena på ett korrekt sätt, så bör man kunna tänka sig två huvudvarianter för när de vise männen nådde fram. Berättelsen om deras ankomst är i bibeltexten inte noggrannare daterad än att den ägde rum "när Jesus hade fötts i Betlehem i Judeen på kung Herodes tid." Det står alltså inte hur långt efter hans födelse det skedde. Det finns dock åtminstone två tidsmarkörer. För det första så beslutade Herodes, när han insett att de vise männen inte skulle komma att återvända till honom, att döda alla pojkar i Betlehem som var upp till två år gamla. Åldern sattes utifrån vad de vise männen haft att berätta. För det andra finns Lukasevangeliets berättelse om hur Jesus, när tiden var inne enligt Mose lag, bars fram inför herren i Jerusalems tempel, tillfället då han möttes av Symeon och Hanna. Den tid som gällde för frambärandet var fyrtio dagar efter nedkomsten (7+33, se 3 Mos 12). Det innebär alltså att Jesus befann sig i Jerusalem, och vare sig i Nasaret eller Egypten, när han var fyrtio dagar gammal. Samtidigt står det att han mellan de vise människors besök och Herodes död befann sig i Egypten.

EN KORT VISTELSE I BETLEHEM

Den kanske enklaste lösningen att tänka sig är att de vise männen kom ganska omgående efter födseln. Resan till Egypten kan tänkas ha tagit ungefär en vecka, vilket i så fall gav utrymme för Josef och Maria att befinna sig där i cirka två veckor innan de fick veta

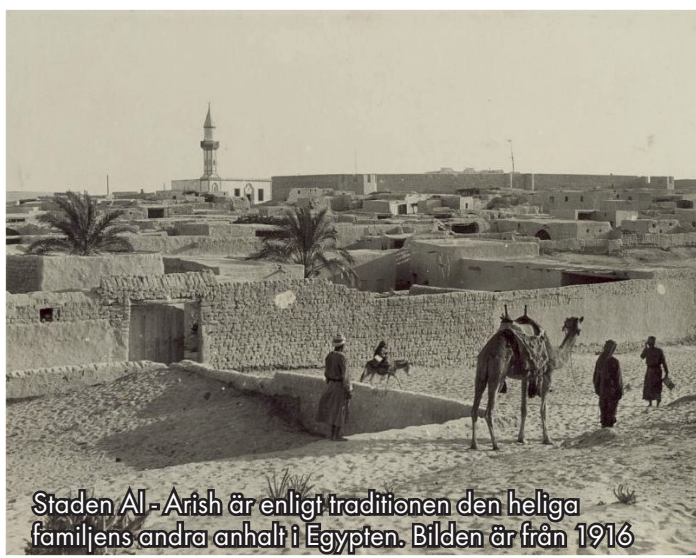
"Resan till Egypten kan tänkas ha tagit ungefär en vecka"

att Herodes dött och därmed hann tillbaka till Judeen innan det var tid för besöket i templet. I så fall går det enkelt att följa berättelsen i Lukasevangeliet som anger att de återvände till Nasaret efter frambärandet i templet.

Det finns dock invändningar mot denna förståelse:

- Det är djärvt att företa resan till Egypten så snart efter nedkomsten, men å andra sidan är ju resan påtvingad och inte självvald.
- Enligt historikern Josefus dog Herodes den store vid påsk efter en månförmörkelse, vilken oftast förläggs till år 4 f.Kr. Det året inföll påsken i slutet av mars enligt vår tideräkning så om Jesus föddes cirka en månad tidigare skulle det alltså ha varit i slutet av februari. När frågan om Jesu födelsedatum behandlas anges ofta att

Staden Al-Arish är enligt traditionen den heliga familjens andra anhalt i Egypten. Bilden är från 1916

St. George ortodoxa kyrka är en kyrka i staden Zagazig, en av de platser den heliga familjen enligt egyptisk tradition skall ha rest igenom.

herdar inte var ute med sina får under vintern, november till februari. Om det stämmer, vilket det i och för sig finns utrymme att ifrågasätta, befinner vi oss på gränsen för vad som kan vara rimligt utifrån att herdarna ju faktiskt var ute och vaktade sin hjord den aktuella natten.

- Framför allt den koptiska kyrkan anger en stor mängd heliga platser, några ganska långt upp längs Nilen, som Jesus enligt traditionen skall ha besökt under flyktperioden. Om bara några av dessa traditioner har verklighetsbakgrund så förslår tiden inte på långa vägar.

- Ibland framhålls att det måste ha gått ett tag mellan födelseberättelsen i Lukasevangeliet och de vise männens besök i Matteusevangeliet eftersom Matteus skriver att österlänningarna fann Jesus i ett hus. Man menar då att Josef och Maria måste ha hunnit skaffa bättre boende sedan herdarnas besök. Det står dock inget i Lukasevangeliet om var krubban som Jesus lades i stod; det är inte orimligt att tänka sig att den stod i djurens del av ett vanligt hus (något stall talas det ju som bekant inte om i julevangeliet).

EN LÄNGRE VISTELSE I BETLEHEM

Den vanligaste kronologin är nog att de vise männen besökte Jesus efter hans möte med Symeon och Hanna snarare än före. Det är rimligt att tänka sig att Josef och Maria stannat en längre tid i Betlehem, både utifrån att folkräkningen (någon skattskrivning behöver det

inte ha rört sig om – det är översättarnas tolkning) kan ha varit en omständlig process och utifrån att Maria och barnet behövde få hämta kraft inför den långa resan. I så fall kan de vise männen egentligen ha kommit när som helst från 40 dagar efter Jesu födelse till uppemot två år därefter, den högsta åldern som Herodes räknade med att barnet kunde ha uppnått när han beordrade massakern i Betlehem. Det gör tolkningen flexibel; den kan till exempel relativt enkelt samordnas med andra beräkningar, exempelvis utifrån astrologiska funderingar.

Problemet med den här läsningen är formuleringen i Lukas 2:39 där det står "När de hade fullgjort allt som föreskrivs i Herrens lag återvände de till sin hemstad Nasaret i Galileen". Att Matteus och Lukas väljer att ta med helt olika händelser kring Jesu födelse är inte konstigt, men här tycks formuleringen inte lämna utrymme för att något hoppats över.

PLANERAD FLYTT TILL BETLEHEM

Det finns åtminstone ytterligare en variant på modellen med en lite längre period mellan födelse och besök. Josef och Maria fick båda genom änglabesök veta att barnet som skulle födas var Guds utvalda. Fromma som de var visste de förmodligen att denne förväntades komma från Betlehem. Det kan alltså vara så att de för den sakens skull planerade att flytta dit. En del bibelkommentarer har menat att Josef nog redan ägde lite mark i staden

och någon har funderat kring att han kanske själv var från Betlehem, men under ett antal år arbetat i eller i närheten av Nasaret. Oavsett bakgrunden förklarar flyttmodellen varför Josef och Maria begav sig ända till Betlehem för skattskrivningen i stället för att gå till närmsta större stad från Nasaret. Att det från romerskt håll funnits några krav att man skulle bege sig till en stad där en släkting, David, levde tusen år tidigare förefaller ju inte så rimligt. Det får nog mer ses som Lukas teologiska inflikande än som en återgivning av folkräkningsinstruktioner.

Om de planerat och inlett en flytt blir återvändandet till Nasaret i Lukas 2:39 endast ett besök och de kan sedan ha hunnit återvända till Betlehem innan de vise männen dök upp. Den här modellen skulle förklara formuleringen i Matteus 2:22–23 där det ser ut som att Josef vid hemkomsten från Egypten egentligen hade tänkt bosätta sig i Betlehem.

INGEN SJÄLVKLAR LÖSNING

Detaljerna och kronologin kring Jesu födelse är som synes inte självklara, men när någon menar att antingen Lukas eller Matteus i det här fallet måste ha fel så finns det gott om alternativ att fundera kring.

Artikeln, här lätt redigerad, är tidigare publicerad i EFS i Sydsvenskes tidning "Livsluft".

David Castor

Om Julevangeliet

UTDRAG UR VÄGEN GENOM BIBELN, AVSNITT 184, SOM HANDLAR OM LUKAS 2

VEM VAR CAESAR AUGUSTUS?

Caesar är inget namn utan beteckningen på en romersk kejsare. Caesar Augustus adopterades av Julius Caesar. Hans namn var faktiskt egentligen Octavianus, men han antog hederstiteln Augustus år 27 före Kristus. Detta var ett led i hans taktik, att genomföra förändringar, för i namnet Augustus fanns en underton av gudomlighet – och över hela den romerska världen invigde han tempel åt Rom och Augustus. Man visste aldrig riktigt vem man tillbad. Man visste bara att man bad till något högtstående och betydelsefullt.

Det är inte någon tillfällighet att doktor Lukas nämner Caesar Augustus, alltså kejsar Augustus. Han var mannen bakom den första skattskrivningen, och den blev proklamerad för hela den Romerska världen, det romerska imperiet. Han behövde pengar till att bygga upp en armé för att behålla kontroll över sitt stora imperium – och kunna leva i lyx.

Vi lägger märke till att Lukas skriver att det var den första skattskrivningen och att den hölls när Quirinius var ståthållare i Syrien.

JOSEF OCH MARIA

Josef och Maria reste från Nasaret i Galileen och kom till Betlehem, Davids stad, i Judeen, för Josef var av Davids

ätt. Men eftersom han inte var far till barnet – och Gud hade lovat att det skulle komma en av Davids ätt – så var det nödvändigt att också Maria var av Davids ätt. Och det var hon.

Det fascinerar mig att läsa Lukasevangeliet. Denna enkla berättelse, som i detalj är historiskt riktig, och som dessutom innehåller en djup andlig sanning.

Caesar Augustus hade planer på att göra sig själv till gud. Han önskade att alla i det romerska imperiet skulle tillbe honom. Han utfärdade en förordning om skattskrivning, som fick en man och en kvinna som var bosatta i Nasaret att resa till Betlehem för att skattskriva sig. I sitt inre bar kvinnan på Guds Son, världens frälsare.

Det är helt fantastiskt. Denne Caesar Augustus försökte upphöja sig själv till gud. Men det finns ingen idag som visar honom aktning eller betalar skatt till honom. Men den lilla babyn som Maria bar på är vi många som tillber idag – och kallar honom vår frälsare.

Caesar Augustus, var bara ett redskap i Guds hand, för att fullborda den gudomliga profetian: "Men du Betlehem i Efrata, som är så ringa för att vara bland Judas släkter, av dig skall åt mig utgå en som skall bli en furste i Israel, en vilkens härkomst tillhör förgångna åldrar, forntidens dagar." (Mika 5:1) Dessa ord om Betlehem i

Efrata skrevs alltså cirka 700 år före Kristus och är ett profetord väl värt att lägga märke till.

Diktatorer rasar och härjar på vår jord, men Gud har kontrollen

Om någon hade sagt till Caesar Augustus: Hör här, det är en ung kvinna i Nasaret som är gravid och måste få slippa att resa för att skattskriva sig, så tror jag att Caesar skulle ha svarat: jag bryr mig varken om babys eller deras mödrar: Jag är endast intresserad av skatter, arméer, pengar och lyx. Tja, nu är det borta alltsammans, inklusive Caesar Augustus.

Doktor Lukas går rakt in i de små mänskliga detaljerna i detta avsnitt. Han säger att Maria lindade sitt lilla barn och lade honom i en krubba. För det fanns inte rum för dem ...

Hur oändligt mycket ligger det inte i bara de få orden. Det är Gud som blir människa, eller som Johannes 1:14, uttrycker det: "Och Ordet blev människa och bodde bland oss." Det var Gud som kom till mänskligheten. Och Maria lindade honom och lade honom i en krubba, eftersom det inte fanns plats för dem inne bland människorna. Tänk över det!

Gud använder oss i jul!

Här får vi en julkhälsning från Lauren Libby, högste ledare för Trans World Radio, Noreas största internationella partner:

Snart är det jul, en glädjens tid då vi minns Jesu födelse. Våra tankar går till bibelställen som Lukas 2, där händelserna kring hans födelse beskrivs. I vår familj tillhör det jultraditionerna att läsa julevangeliet på julafton när vi sitter vid granen och öppnar klapparna ... sakta ... en åt gången.

Men berättelsen börjar tidigare. En ängel, Gabriel, visar sig för den ålderstigna prästen Sakarias och berättar att han och hans hustru Elisabet skall få en son. Sakarias tvivlar på ängels ord eftersom han och hans hustru är gamla. För sitt tvivel förlorar han sitt tal tills barnet är fött. Det barnet var Johannes Döparen! Bibeltexten förutsäger hans uppdrag:

” ... han skall uppfyllas av helig ande redan i moderlivet, och han skall få

många i Israel att vända tillbaka till Herren, deras Gud. Och han skall gå före honom med Elias ande och kraft, för att vända fädernas hjärtan till deras barn och ge de ohörsamma ett rättfärdigt sinne, så att Herren får ett folk som är berett.”

Luk 1:15–17

Här börjar julens berättelse! Johannes sändes att förbereda människors hjärtan för Jesus.

Vi liknar på många sätt Johannes Döparen. Vi sprider de goda nyheterna så att människor förbereds att personligen välkomna Jesus. Mitt i våra liv, där vi lever i en värld av otro, brukar den Helige Ande oss till att förbereda hjärtan. Han använder våra ord och våra liv för att förbereda och för att illustrera julens verkliga berättelse för människor.

Du och jag har relationer till människor som behöver Jesus mer än någonsin under den här pandemi-julen. Låt oss be Gud att använda oss till att förbereda människor på att möta Jesus. Konkret, ta en papperslapp och skriv en lista på människor du interagerar med. Be sedan herren att genom sin Ande använda dig och mig till att förbereda de människorna för tidernas största berättelse – den om Jesu födelse.

Jag önskar er en välsignad jul.

Lauren Libby

Steg för steg

	Land	Person	Århundrade	Yrke	Djur
10 poäng Mästerligt	Vi söker landet varifrån FN:s förste generalsekreterare kom.	Citat: "Ödmjukhet är inte att tänka mindre om dig själv; det är att tänka mindre på dig själv."	I Kina råder oroliga tider när "De sexton kungadömena" kämpar med varandra och Jin-dynastin om makten.	Yrket förenar Carl von Linné, Gro Harlem Brundtland och Arthur Conan Doyle.	I Jakobs avskedstal liknar han Benjamin vid detta djur.
6 poäng Mycket bra	Organisationen Reportrar utan gränser anser landet vara det med störst pressfrihet i världen (för tredje året i rad).	Vår person är starkt förknippad med familjen Pevensie - framför allt med familjens barn.	Bibelöversättaren Hieronymus föds. Kungariket Aksum erövrar Kush.	Den första utövaren av yrket sägs vara greken Hippokrates.	Djurets vanligaste svenska namn betyder "dråpare".
4 poäng Bra	Det skall vara från detta land som Japanerna fick idén med laxsushi.	Citat: "Barnsagor som bara uppskattas av barn är inte alls bra barnsagor."	Armenien blir det första landet att anta kristendomen som statsreligion. Fastsplikade hästskor uppträffas.	Yrket har högt anseende, men åtminstone en gång fungerade en tofs bättre.	Jesus liknar falska profeter vid detta djur.
2 poäng Ibland är det lurigt	Landets namn betyder "Vägen mot norr". Kanske blir det tydligare på engelska och tyska.	Han ingick i den litterära diskussionsklubben "The Inklings" tillsammans med bland andra JRR Tolkien.	Den Nicaenska trosbekännelsen antas vid konciliet i Nicaea.	Evangelisten Lukas tillskrivs detta yrke.	Oden hade Gere & Freke. En annan gav di åt Romulus & Remus.
1 poäng Alltid något	Norea fanns där, i landet vi elsker, innan Norea fanns i Sverigew.	Citat: "Jag finns i er värld, sade Aslan. Men där har jag ett annat namn."	Konstantin den store är kejsare i Rom. Nya testamentet kanoniseras	Yrkesutövaren behöver inte ha doktorerat, men tituleras ofta som om så vore.	Disneys Zeke försöker ständigt komma åt tre små grisar.
Facit	Norge	C.S.Lewis	300-talet	Läkare	Varg

Tävla mot dig själv eller familjen. Regelförslag: En gissning på varje nivå.
Poäng för den första nivå man svarat rätt på utan att ändra sig efteråt.

